

Obsah.

I. Poloha a rozloha.

Poloha. — Katastr a jeho rozdělení. — Klassifikace pozemků. — Číslování domů v křesť. obci. — Půdorys města: Ulice, náměstí, předměstí, hradby, věže	1
--	---

II. Jméno města a jeho výklad.

Nejstarší název. — Lidový výklad. — Nesprávné odvození německého názvu	11
--	----

III. Dějiny.

A. Ivančice od nejstarších dob až do r. 1288.

a) Staré osídlení v katastru městskeém a nálezy starožitnosti. — Doba diluviální. — Doba kovová. — Dvojí sídliště na Réně. — Nálezy na rénském hradisku	13
---	----

b) Město v l. 1221—1288.

První zpráva o Ivančicích r. 1221. — Rudolf Habsburský táborem na „Lánech“. — Ivančice nedosahují ničeho od něho. — Král Václav II. odměňuje věrnost měšťanův. — Ivančice se stávají královským městem	19
--	----

B. Ivančice královským městem (1288 asi do r. 1461).

Válka mezi Václavem a Albrechtem. — Kumáni. — Zázrak v ivančickém kostele. — Královna Eliška v Ivančicích. — Město v rakouské zástavě. — Privileje krále Jana a Karla. — Ivančice tržním městem. — Připadly za podíl Janu Soběslavovi. — Nejstarší písemní památka městska. — Ivančice baštou Táboritův a Husitův. — Založena městska kniha. — Král Ladislav potvrzuje dosavadní privileje. — Město darováno králem Jiřím Jindřichu V. z Lipého na Krumlově	21
---	----

C. Ivančice částí panství krumlovského (1461—1848).**1. Za panů z Lipého (1461—1476 a 1515—1622) a panů z Pernštejna (1476—1515).**

Osvobození vinic na „Olivě“. — Ivančice v zástavě u Pernštejnů. — Městu dáno mostné. — Odúmrt. — Sirotčí peníze. — Karel z Žerotina zaměňuje vyšenkování 8 beček vrchnostenského vína v plat 100 zl. — Stavovský sněm r. 1608. — Porážka na Bílé Hoře. — Konfiskace Ivančic. — Připovídání sousedů k městu. — Oblek obyvatel r. 1620. — Zámožnost měšťanů 30

2. Za knížat z Lichtenštejna (1622—1848).

Prodej a zápis v zem. desky panství krumlovského s Ivančicemi. — Válka 30 letá; její útrapy v městě. — Pátý trh. — Potvrzení privilejí kníž. Gundakarem. — Jan Komínek z Engelhauzu a jeho překlad „Obnoveného Zřízení Zemského“. — Smutný stav měšťanův. — Knížecí rychtář. — Rozdělení města na 4 čtvrti. — Smlouva mezi městem a kníž. Ferdinandem r. 1655. — Visitační komise r. 1672 v Ivančicích; její záznamy. — 22 větších hospodářů. — 137 usedlých řemeslníků. — 27 žid. domů. — 2 žid. nově usedlé domy. — 35 nově pustých křesť. domů. — 4 žid. nově pusté. — 238 starých pustých křesť. a 2 žid. domy. — Městský katastr r. 1750. — Týž r. 1752. — Živnostníci t. r. — Francouzi v Ivančicích. — J. V. arcivévoda František Karel v městě. — Zrušení poddanství 54

D. Ivančice svobodným městem (od r. 1848—x).

Frant. Blažek zvolen za město na t. zv. selský sněm. — Okresní soud. — Cholera. — Deputace z Ivančic ve Vídni. — Veliká povodeň r. 1862. — Prusové. — Starosta ivančický zachraňuje rakouské vojsko v Krumlově před zajetím. — Silniční výbor. — Při obecních volbách vítězí česká strana. — Počet obyvatelstva a domů dle Volného a posledního sčítání 93

Bývalé dvory:	Dvůr na Hlinkách	100
	Dvůr Pernštejnský	100
	Dvůr v Oslavanské ulici	101
	Dvůr „Na Frišberku“	102

Mlýny:	Obecní	105
Panský	108	
Stříbský	112	
(býv.) Malovaný	116	
Historicky památné budovy:	Radnice	117
Kasárny městské	119	
Domy (3) panův z Lipého	123	

IV. Šlechtická jména v památných knihách ivančických . . . . .

V. Náboženské poměry.

A. Farní kostel a kaple.

a) Farní kostel.

Nejstarší zprávy o něm. — Nákres a popis dnešního jeho stavu. —	
Popis jeho r. 1691 a 1804. — Opravy v něm do r. 1905. —	
Vlastní kostelní jméno. — Nadační jméno. — Stříbrový fond. —	
Nadace. — Farní beneficium. — Co poznamenává o kostele	
městská kniha (z r. 1442)? — Věž a zvony. — Kazatelna. —	
Pomníky. —	139

b) Kaple.

Kaple sv. Trojice. Popis. — Pomníky.	160
Kaple sv. Jakuba. Nejstarší zprávy o ní. — Popis. — Zvony .	165
Kaplička Starohorská. Stavba její. — Pověsti o založení. .	170
Kaplička Marieecelská u mýta. Založení a udržování její .	170
Kaplička na konci ulice Kounické. Udržování její	170

c) Sochy, Boží muky, kříže a hřbitov.

Socha P. Marie na náměstí. Založení. — Nápis na ní	171
Socha sv. Jana Nep.	—
Socha P. Marie Lurdské	—
Boží muky	172
Kříže	173
Hřbitov u farního kostela, u sv. Trojice, nový, bratrský	175

B. Duchovní správa.

a) Od počátku katolictví až do jeho zániku (— asi do r. 1600). Nejstarší zprávy o ní. — Výpisky Volákovy. — Patronát kostela .	180
---	-----

b) Za dob nekatolictví v l.	1424—1624.
1. Husité a protestanti.	
Husité. — Luteráni. — Literátsky kúr. — Luteránská škola.	189
2. Sekty menšího významu.	
Švenkfeldiáni, unitáři, theisté. — Novokřtěnci; jich rozmlouvání s bratřimi	192
3. Bratří.	
a) Bratří ve sboru.	
Sbor vytlučen. — Svatební smlouvy bratrských kněží. — Starší (= biskopové) bratří. — Zprávy o bratřích v rejstřech sborských. — Kniktiskárna jejich. — Sborská stavení. — Nápis v býv. bratrském kostele. — Jména lut. a bratrských kněží v městských knihách	223
b) Němci — bratří v kostelíku sv. Trojice	226
c) Od restaurace katolictví po dnešní dobu (1622—1905).	
Protireformace. — Faráři v té době. — Bisk. visitace v 19. věku. — Přifařené obce. — Desátky a příjem farářův. — Farní budova. — Farní knihovna. — Děkanství ivančické. — Misto varhanické	235
VI. Školství.	
A. Před bělohorským převratem.	
I. Městské (kat., utrakv. a luter.).	
Nejstarší zpráva o městské škole. — Utraktivistická. — Utrhačný nápis žáků z městské školy na dveřích sborských. — Jména učitelů. — Nadace Pýrkova lut. škole. — Školní budova	240
II. Bratrské.	
Elementární. — Partikulární. — Šlechtické gymnasium. — Budova šlechtického gymnasia. — Seminář bratrský. — Knihovny měřštanů za těch dob	259
B. Po bitvě bělohorské.	
Jména učitelů a jich plat. — Triviální škola. — Hlavní škola. — Novotný Václav. — Měšfanka a obecné školy. — „Vychovatelské Listy“. — Školní budova. — Holasova nadace. — Školní radovánky. — Akademie. — Opatrovna a školka. — Průmyslová pokračovací škola. — Rolnická škola. — Hluchoněmých ústav. — Německá škola. — „Zájmy Lidu“	273

VII. Vnitřní městské poměry.

1. Znak městský	274
2. Obecní záležitosti.	
Městský úřad. — Závazek rychtářský. — Přisaha konšelská. — Zahájení soudu. — Veliká obec. — Knižecí rychtář. — 4 městské čtvrti. — Instrukce knižecího rychtáře. — Jeho přisaha. — Instrukce knižecího aktuára. — Zřízení okresního soudu. — Jeho obvod. — Starostové městští od r. 1850	293
3. Soud městský a hrdební právo	294
4. Obecní jmění	300
5. Obecní ústavy a nadace při městě.	
A. Chudobinec (špitál).	
Nejstarší zpráva o něm. — Špitální pravidla. — Chudobinský ústav. — Špitální fond chudých	305
B. Ústav Františka Guldý (Kuldy)	305
C. Ústav Alžbety Šléglové	305
D. 4 nadace:	
1. Dra. Karla Ripky	305
2. Antonína a Tekly Brodesserovy	305
3. Františka Chmelíčka	305
4. Františka Guldý	306
6. Bývalé poddanské poměry.	
Povinnosti a roboty. — Desátek. — Přisaha horných hajných. — Urbar. povinnosti. — Vybavení roboty.	308
7. Volba do sněmu a říšské rady	309
8. Zdravotnictví.	
Novokřtěnci v Alexovicích ranhojiči. — Lázně. — Lékárna. — Všeobecná veřejná nemocnice	312
9. Rodáci	322
10. Čestní měšťané	323

11. Spolky.

Bratrstvo literátské. — Cirkevní spolky. — 30 vzdělávacích, politických a zábavných spolků. — Záložny : Občanská, okresní hospodářská, kontribučenská, Spar-und Kredit-Kassa. — Národní garda	328
--	-----

VIII. Živnosti.**A. Polní hospodářství.**

Chrest. — Chmel. — Ovocnictví. — Druhy ovoce. — Vinařství. — Šlechtických rodin zákupy vinic. — Artikulové vinohradní. — Druhy révy. — Trati polní, lesní a viniční. — Studánky v různých tratích	343
--	-----

B. Řemesla, obchod a průmysl.

Cechovní paměti. — Cech hrnčířský; jeho tovaryšský pořádek. — Cech kožišnický; artikule téhož cechu. — Cech mydlářský a svičkařský. — Cech punčochářský. — Cech pekařský. — Cech obuvnický. — Cech krejčovský. — Cech tkalcovský a mezulámský. — Cech truhlářský. — Cech zámečnický. — Cech zedníků, tesařů, kovářův a kolářův. — Cech kovářský a kolářský. — Cech bednářský. — Cech řeznický. — Cech kloboučnický. — Cech koželužský. — Živnostenské společenstvo	359
--	-----

IX. Soupis úřadů, škol a veřejných ústavů.

I. Úřady	362
II. Školství	363
III. Zdravotnictví	364

Ivančice, židovská obec (ghetto) . . . . .

Dodatky	378
Prameny	383
Obrazy	385
Ukazatel	422
Opravy	424
Doslov	426
Obsah	432